

UVOD

Bilansi predstavljaju zvanične računovodstvene izvještaje iz finansijskog računovodstva. Oni su jedini informacioni izvor, i to:

- Bilans stanja o imovini, kapitalu i obavezama, na bazi kojih se sagledava finansijski položaj,
- Bilans uspeha o rashodima, prihodima, i rezultatu preduzeća na osnovu kojih se sagledava rentabilitetni položaj, i
- Izvještaj o tokovima gotovine o novčanim prilivima i odlivima na osnovu kojih se sagledava likviditetni položaj preduzeća.

Namijenjeni su uglavnom eksternim korisnicima i pod snažnim su uticajem međunarodnih računovodstvenih standarda. Eksternu interesnu grupu čine: država i njeni organi, banke (kao kreditore preduzeća), ostali povjerioci (dobavljači i dr.), statistički zavodi i privredne komore, potencijalni investitori i sl. Najčešća podjela bilansa koja se javlja u računovodstvu preduzeća je na bilans stanja i bilans uspeha preduzeća. Oni se sastavljaju na osnovu glavne knjige preduzeća koja obuhvata sve promjene koje se dese u toku jedne poslovne godine. Dokumentacionu osnovu za otvaranje poslovnih knjiga u knjigovodstvu preduzeća čini bilans stanja preduzeća, a njegovom sastavljanju prethodi inventarisanje (popis) imovine i obaveza preduzeća. Bilans uspeha (ili račun dobitka i gubitka) daje zbirni prikaz zarađenih prihoda i načinjenih rashoda tokom redovnog poslovanja i informaciju o rezultatu poslovanja u određenom vremenskom periodu.

POJAM I KARAKTERISTIKE BILANSA

Riječ bilans vodi porijeklo iz spoja latinskih reči bilanx libra (vaga sa dva tase), dok je upotreba riječi u području knjigovodstva i bilansa neposredno povezana sa italijanskom reči bilancio (bilans), što je pouzdan trag njegovog nastajanja. Pojam bilansa podrazumijeva polaganje računa u smislu sučeljavanja pozitivnih i negativnih rezultata, prednosti i nedostataka, uspeha i neuspjeha, dobrih i loših osobina. Pozitivne, povoljne i dobre označavaju se kao aktiva; negativne, nepovoljne i loše kao pasiva. Pojam bilans ukazuje uvek na jedno stanje na kome treba da figuriraju dva niza suprotnog karaktera: primanja i izdavanja, prihodi i rashodi, aktiva i pasiva, predviđanje primanja i predviđanje izdavanja. Njegovo formalno svojstvo – računska jednakost dveju strana zahtjeva da se eventualne razlike unesu na stranu koja je manja za iznos razlike. Veoma značajna karakteristika bilansa jeste bilansna ravnoteža.

VRSTE BILANSA

Bilansi se međusobno razlikuju po formi i sadržini, odnosno dijele se u zavisnosti od vremena kada se sastavljaju, cilja kada se sastavljaju i zakonske osnove na bazi koje se sastavljaju. Bilans može biti sastavljen u odnosu na sljedeće kriterijume:

- prema vezi sa knjigovodstvenim računima – bilans stanja i bilans uspeha;
- prema svrsi iskazivanja bilansa – imovinski bilans, bilans utvrđivanja uspeha,
- prema mjerodavnosti primjene pravnih normi pri bilansiranju – poslovni bilans, poreski bilans;
- prema području informisanja uz pomoć bilansa – interni bilans, eksterni bilans;
- prema podacima na osnovu kojih je određen – knjigovodstveni bilans, inventarni bilans, planski bilans;
- prema dužini bilansnog perioda – početni bilans, međubilans, krajnji bilans;
- prema tehnici sastavljanja bilansa – bruto bilans, neto bilans;
- prema broju uključenih bilansa – individualni bilans, zbirni bilans, konsolidovani bilans;
- prema redovnosti sastavljanja bilansa – redovni, specijalni.¹

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com